

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Deák Ferencz u. Nr. 35.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concure, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franciTelefon pentru oraș
comitat Nr. 286.

Concurs.

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul **Buteni** se publică concurs cu termen de **30 zile**, computele dela prima zi, ce urmează după publicare în organul oficial »Biserica și Școala« cu emolumente:

I. Dela parohia centrală Buteni:

- intravilanul și sesiunea apartinătoare parohiei protopresbiterale;
- birul parohial;
- stolele legale;
- întregirea dela stat conform legilor în vigoare.

II. Din protopresbiterat:

- Retribuțiunea dela dieceză pentru inspecțiunea școlară și ședulele dela cununii, în suma ce o va stabili sinodul eparhial;
- birul protopopesc dela preoții din tract și anume 10 cor. dela fiecare preot;
- diurne pentru vizitarea canonică și revizuirea socoților conform concluzelor sinodale;
- spesele cancelariei protopopești conform concluzului sinodului eparhial Nr. 91 din 1878.

Toate dările și sarcinile publice după sesiunea parohială le va suporta protopresbiterul alegând.

Aspiranții la acest post se avizează, ca în termenul indicat să substearnă subscrisului Consistorului recursele lor instruite cu documentele de calificare, prescrisă în §-ul 53 din Statutul Organic și prin concluzul congresual Nr. 111 din 1888 și anume: să dovedească, că au calificarea recerută a reflectanților la parohiile de clasa primă, să producă testimoniu de maturitate și să dovedească cu atestat, că au implinit cel puțin cinci ani în serviciul bisericesc sau școlar cu succes deplin mulțumitor și că prin zelul, capacitatea și diligența lor s'au distins pe terenul bisericesc-școlar.

Arad, din ședința plenară a Consistorului gr.-or. român, ținută la 9/22 august 1912.

Consistorul gr.-or. român
din Arad.

P. S. Sa Ioan I. Papp în vizitațiune canonică la Lipova.

Comitetul parohial din Lipova, cunoscând zelul apostolic al P. S. Sale D-lui Episcop Ioan I. Papp, și aprețiind urmările edificatoare produse de întărirea legăturii de dragoste dintre turmă și păstor, a invitat pe P. S. Sa, să binevoiască a-și cerceta și fiii sufletești din Lipova.

P. S. Sa satisfăcând acestei invitații, în ziua de 15/28 august a. c. la sărbătoarea Adormirea Preacuratei, a venit la Lipova însoțit de o suită respectabilă, constatătoare din protopresbiterii: Procopie Givulescu, Mihai Lucața, Dr. George Ciuhandu ref. școl., Dr. Dimitrie Barbu ales și întărit de protopresbiter pentru tractul Chișineului, și diaconul ceremonial din Arad Cornel Lazar.

În dimineața sărbătorii numite, la orele 7^{1/2}, între buibuitul puternic a trasurilor așezate pe ambele maluri ale Murășului și între urarele de »trăiască« a credincioșilor din Radna, se coboară Stăpânul așteptat, la gara din Radna, și după ce i-se dă un frumos buchet de trandafiri, e bineventat de protopresbiterul Rădnei Procopiu Givulescu.

După răspunsul P. S. Sale, corul de țărani din Radna, condus de învățătorul Givulescu, întonează cântarea »Pe stăpânul...«, iar P. S. Sa urcă trăsura împodobită cu flori, și urmat de 20 trăsuri și 30 călăreți lipoveni, altcum și de credincioșii noștri și streinii din Radna și Lipova, trecând podul de peste Murăș la intrarea în Lipova, conductului pozant, se oprește naintea publicului numărös postat în jurul arcului triumfal împodobit cu ramuri de stejar.

După liniștea ovațiunilor, protopresbiterul Lipovei Fabrițiu Manuilă, salută pe Înaltul oaspe și în cuvinte bine alese dă expresie respectului și dragostei cu care își așteptau lipovenii Arhierul lor.

P. S. Sa mulțumind pentru primirea împreună cu atâtă manifestație de iubire, arată că a venit să alimenteze aceasta iubire ce trebuie să fie între popor și conducătorii așezămintelor noastre bisericesti și culturale și să pro-

page lumina credinței și moralei, cari sunt temelile fericirii omenimei.

La primire erau de față și reprezentanții tuturor oficiilor private și publice din Lipova, în numele acestora e salutat P. S. Sa de către protopretorul Vác, cărui i-i răspunde P. S. Sa în câteva cuvinte tot cu atâta amabilitate. De aici pleacă apoi P. S. Sa încunjurat acum de credincioșii lipoveni la locuința protoprezbiterului Fabrițiu Manuilă, unde așteaptă începerea serviciului divin.

La orele 9, frumoasa cunună de ppresbiteri și preoți pleacă dela biserică cu lilia să aducă pe P. S. Sa la liturgie.

Serviciul divin săvârșit de P. S. Sa cu asistența la început alor 4 ppresbiteri, 5 preoți și un diacon (mai târziu 5 ppresbiteri, căci la începutul liturgiei P. S. Sa a hirotesit pe Dr. Dimitrie Barbu întru ppresbiter) a fost înălțător și a umplut de evlavie și mângâiere inimile ascultătorilor. P. S. Sa, stăpân pe un glas sonor plin de puterea unui om tânăr, cu mișcările libere, proprii numai preotului adevărat, a înfrumusețat nu numai priveliștea serviciului, ci a legat în mod plăcut și atențiunea ascultătorilor. Urmând punctul de forță a serviciului..... predica... P. S. Sa urcă amvonul cu liniștea omului stăpân pe vorbă, și cu privirea-i vie și pătrunzătoare, cu glas respicat, cu cuvinte la înțelesul tuturor, îndeamnă poporul la îmbrățișarea căilor ce duc la bunăstare și fericire, și — cunoscând scăderile locale, muștrarea o îmbracă în cuvinte blânde și convingătoare. Recunoștința și mulțumirea poporului pentru predica frumoasă, s'a manifestat ca la un tact dat, sunând deodată cuvântul »trăiască«.

Fiind »Adormirea Preacuratei« hramul bisericii din Lipova, după obiceiul practizat aici, la finea liturgiei se face serbarea hramului naintea crucii din mijlocul piațului sub cerul liber. Eșirea cu lilia, făcută cu o rară solemnitate, a făcut bună impresie. Rugăciunile dela sfințirea apei, nu altcum și rugăciunea de deslegare, cetită de P. S. Sa părea că prea iute să sfârșesc, iar la reîntoarcerea în biserică, și la sărutarea crucii, toți credincioșii grăbeau să fie stropiți cu apă sfințită numai de mâinile Arhiereului.

După terminarea serviciului divin, au urmat la casa ppbiterului Fabrițiu Manuilă recepțiunile în ordinea aceasta: 1. Ppresbiterul Fabrițiu Manuilă în fruntea preoților din tract, cari se adunase după ce și-au terminat serviciile în parohii. 2. Învățătorii din tract în frunte cu preș. reuniunii tractuale V. Bogoi. 3. Comitetul parohial în frunte cu preș. Dr. A. Marta, apoi reprezentanții celorlalte confesiuni din loc, și reprezentanții comunei politilice, a administrației, judecătoriei civile, poșta, oficiul de dare etc.

După terminarea recepțiunilor, P. S. Sa a redat câteva vizite, iar la orele 3 d. m. a urmat banchetul. Modestul scrietor a ordurilor prezente, n'a avut până atunci fericirea să vădă întruniți la o masă pe toți inteligenții din Lipova și Radna. Streinii, reprezentanții celorlalte confesiuni și a tuturor oficiilor publice din Lipova, cari eram de față la banchet am invidiat dela noi respectul și dragostea cu care știm noi să contribuim Stăpânului nostru bisericesc. N'au lipsit nici toastele obicnuite.

După banchet P. S. Sa a continuat reîntoarcerea vizitelor, iar la orele 6 $\frac{1}{2}$ sosește la locuința ppresbiterului Fabrițiu Manuilă, unde îl aștepta inteligența din Lipova, întrunită la masa gătită cu cină bine aleasă.

Seara cu trenul de 8 ore, neobositul nostru arhiereu, a plecat spre Sibiu.

Sarbătoarea Adormirii Preacuratei din acest an, a lăsat foarte plăcută impresie asupra lipovenilor.

Serviciile divine, săvârșite după ritul nostru oriental, sunt nespuse de frumoase, cu deosebire atunci, când servesc mai mulți preoți, și când pontificantele intrunește în sine toate calitățile preotului adevărat. Poporul din Lipova, obicnuil cu servicii pompoase, la cari ține foarte mult, de asta dată a avut prilej a-și satisface acestei plăceri de altcum vrednică de laudă!

Să mi-se ierte, dar zic aci, că lipovenii putem fi mândri, că ne-am achitat în mod cât se poate de demn, de a da cinstea cuvenită Arhiereului nostru!

Dorim P. S. Sale D-lui Episcop sănătate deplină încă mulți mulți ani, ca să poată face și altora bucuria și mângâierea ce ne-a făcut nouă!

La mulți ani stăpâne!

Un lipovan.

Aviz!

— Școala diecezană civilă de fete din Arad. —

Se aduce la cunoștință celor interesați, că începerea anului școlar la institutul nostru va avea loc pe lângă următoarele schimbări față de anunțul școlar publicat anterior.

În 1/14 septembrie c. conferință profesorală.

În 3/16 și 4/17 septembrie înscrierile.

În 5/18 septembrie c. examenele diferențiale sau de primire.

În 6/19 septembrie începerea prelegerilor.

În afară de aceste modificări, anunțul școlar, publicat de Veneratul Consistor din Arad sub Nr. 3412/1912, rămâne neschimbat.

Arad, la 1/14 august 1912.

Diracțiunea școlai.

Cum să se poarte creștinul în orele de odihnă.

Predică de G. Fl. Preșmereanu c. de preot.

„Omul înțelept știe prețul darul dzeesc al vremii“.

Iubiților creștini!

Mare grijă poartă sf. noastră maică biserică de soarta noastră, dându-ne ajutor la întemeierea binelui nostru vremelnic și vecinic. Ea nu întrelasă nici un prilej, a ne pune înainte nouă, fiilor suflatești câte o vorbă de învățătură și de înțeleaptă îndrumare. Aceste comori de învățătură ce se înșirue ca un lanț de măr-găritare în slujbele divine alcătuiesc hrana sufletului, care întocmai ca trupul, încă trebuie provăzut cu cele de lipsă.

Cu o atare învățătură, voesc să vă împrietinesc eu azi, și adevărat să vă dau unele sfaturi cum va întrebuița creștinul vremea de odihnă, ce îi prisosește după îndeplinirea afacerilor sale, mai bine, mai cu folos, *mai cu minte*. Ceea ce voesc să vă spun, azi, este un rezultat al multelor mele pățanii, din viață, deci puteți fi incredințați; că cele ce le veți auzi conțin îndrumări de pref, care vă vor cruța de multe alergări zădarnice, vă vor face să cruțați multă vreme, ce până acum o risipiți pe lucruri de nimic fără nici un rost. Căci trebuie cu una sa fim în curat și adevărat, cu împrejurarea că și de timpul de odihnă, ce ne prisosește după ce încetăm ocupația noastră, și care cum știți mai ales la noi — neam de economi — face o bună parte din an dacă șoțim lungile sări de iarnă, *zic și de acest timp avem, să dăm samă, înaintea cerescului judecător*. Țin să vă atrag atenția asupra acestui lucru, cu atât mai vărtos, că mulți dintre noi, nu știm prețul și nu înțelegem valoarea timpului de odihnă.

Pe de parte de a ști Românul nostru să tragă folos și din acest timp de recreație și distracție întăritoare de trup și suflet, *pentru a-și sporî pofta de muncă, mi se pare, că aceasta e o pierdere, dacă cumva nu ne ugon sește și unele pagube*.

Ba ce e mai mult sunt unii, cari se plâng, că timpul e prea lung, că trece greu! *Lor li-se pare acesta o sarcină de care caută să se scuture*. Cât de greu îi cade însă omului când ajuns la sfârșitul călătoriei acestuia prin viață, *își vede îndărătul său anii scumpi ai tinereții, perduți și trecuți ca un vis de dimineață, fără să fi lăsat vre-o urmă*. Cu câtă părere de rău vede, că ori ce dorință, de a-și repara și pune la loc ceea ce a întrelăsat e zădarnică!

Cât de bucuros și-ar reîncepe firul vieții, hotărât de a folosi și fiecă clipă a aceluia cu mai înțeleaptă judecată, gustând tot ce ne oferă această viață și folosind toată ziua în folosul semenilor săi! Dar înzadar! El trebuie să se împace cu gândul, *că fiecă clipă pierdută prin vina sa proprie a fost o sinucidere un furt comis asupra persoanei sale proprie căci a fi trăit fără nici un folos, nu înseamnă a fi trăit*.

Căci ce îi rămâne omului din toate cele trăite?! Unde sunt anii trăiți. Unde sunt florile culese în clipe de fericire. Unde prietenii cu cari a întretinut legături intime, jocurile copilăriei, planurile multe ce le făcea omul ca tinăr realizate în parte dar mai mult uitate. Speranțe, griji, dorințe, lacrimi, toate s'au stins, rămânându-ne numai *plutea înaintată*.

Și dacă tu nu poți să salvezi nimic, nici pe mama, nici frații sau copiii, nici casa și avuție peste tot, nici frumusețea ta, ci totul a dus curentul puternic al vremii cu sine, lăsându-te pe tine intristat încă pe câtăva vreme pe țărnul veciniciei, până ce bălându-ți și fie ora din urmă, să te despoaie și pe tine de

ființa ta pământească și astfel nu ai rămas decât *cu sufletul tău desbrăcat de toate, oare te încumești a pași nepregătit înaintea lui Dumnezeu fără să-ți fi întocmit, de așa sufletul încât cu curaj se înainteze în fața tronului de judecată al cerescului Părinte?*

Tu te frământă aici pe pământ cum vei putea alungă și omori vremea câtă vreme vezi bine, că ea te alungă pe tine. Ea te-a alungat din paradizul tinereții pe când tu săriași fără grije. Ea te-a rupt (scos) din brațele iubiților tăi, din casa părinților și apoi și din viața însăși. *Și tu în loc de a-ți asigura un bun netrecător, care să reziste și dintelui vremii, în loc de a-ți griji partea aceea din tine, care singură rămâne — sufletul — nobilitându-l pentru al duce drept câștig întru alta viață, te plângi că nu poți omori vremea, în lucrare și trândăvie*. Chiar și timpul de recreare, creștinul bun, nu-l prăpădește înzadar. Omul pentru a ajunge la ținta sa cea înaltă deabea are timpul de lipsă, necum să mai poată și risipi din el, ca dintr'un prisos.

Deci să ne deprindem a prețui timpul ce ne rămâne după ocupația noastră, care e merit pentru recreație, dar de care nu putem dispune după plăc. Căci trebuie să știm că recreația și distracțiile noastre au valoare pentru vecinicie, dacă le știm folosi cum trebuie. Noi suntem nepăsători în alegerea plăcerilor și suntem mulțumiți, dacă ele ne fac plăcute momentele ce le dedicăm lor! Ei dară scăpăm din vedere că tocmai în acele clipe de desfătare trebuie mai ales să fim băgători de seamă cu noi însine *pentru că liniștea sufletească fiind conturbată mai ușor fiind sămânța multelor rele și suferințe ce din greșală au scăpat în ogorul de astă dată atât de primitor al sufletului, puțin păzit de spirite*. Ce zice Solomon: *„Totul își are vremea sa și toată întâmplarea sub cer oră sa“*.

Cu asta nu voesc să zic, că nu este îngăduit omului să mai și odihnească și să se distragă. Din contră odihna fiind de neapărată lipsă pentru ținerea în întregime a trupului și sufletului, care de prea multă muncă s'ar slei, trebuie să i-se dea și acestia o parte bună de timp. *Prin desfătarea și recrearea trupeză crește și puterea spiritului*. Sufletul devine mai apt pentru acțiunile mai înalte. Prin întărirea puterii trupeză să contribuim la păstrarea sănătății și a vieții. Numai cât tocmai acest scop adevărat să perde din vedere! Să nu se uite adevărat, că acele distracțiuni sunt numai niște mijloace pentru înviorarea sufletului și întărirea sănătății, deci nu e permis să facem scop din ele.

**

Numai acela a trăit înai mult, care a prestat și a muncit mai mult, așa precum și Dumnezeu în continuă lucră înspre fericirea noastră. Și nici decum nu se poate laudă acela că a trăit, *care nebătându-și capul cu fericirea oamenilor pe care datorință are să o promoveze, s'a scădat în plăceri dobitocești sensuale, fără să cunoască tinte mai înalte*.

Ciasurile de vacanță trebuie să stea totdeauna în proporție corăspunzătoare, cu ciasurile de activitate folositoare, Christos ne poate servi de pildă, cam în toată viața sa de muncă și fapte de sfințenie, numai atunci se îndură să-și plece capul spre odihnă, când puterile îl părăsesc. *„El adormia între vânturi și furtună“* zice Luca 8, 23. Astfel și voi iub. numai atunci să căutați recreație, *dacă simțiți că puterile sufletului și trupului vostru amenință să sucumbă sub povara vremii și când simțiți că distracțiunea vă este schimbare plăcută în ocupațiune vă va fi o binefacere*. Cât de dăruos e însă să vezi cum mulți în aplicarea acestor mijloace pentru păstrarea sănătății, *perd din vedere scopul acelor și cum lasă ca poftele să se aprindă în ei!*

Căți oameni nu vedem cari fac din lucru nu o plăcere, ci plăcerea și desfătarea o consideră de lucru de un scop principal. Ei pare că nu cunosc altă grijă decât să aștepte nouă feluri de plăceri și să-și procure petreceri de cele mai variate, pentru că desfătarea de toate zilele și necumpătata le trezește în sfârșit desgust. Nu se poate calcula, ce perdere însemnă pentru oamenii de azi, aceasta căutare după plăceri care e o boală și un păcat al zilelor noastre de azi, dar de care nu ne dăm sama, așa că se lățește peste toate straturile sociale. Nu-i mirare că pe omul de azi nu-l prea poți prinde la treabă, căci petrecerile îi răpește cele mai frumoase ore dela ocupația sa. El își împlinește datorițele sale numai constrâns, căci el toată vremea își bate capul, oare cum ar putea să se abstragă dela lucru pentru a-și lua locul în cercul obicinuit de desfătări.

Nu am la îndemână atâta timp să vă înșir relele ce isvoresc din o viață de abuz și de desfrâu. Totuși o se vă amintesc câteva rele ce le naște, pentru a vă feri să nu ajungeți în situația omului ce se dă pradă în brațele desfrâului.

Omul stăpânit de patimă este neapt de o întreprindere ce reclamă vre-o efortare. El își pierde gustul pentru ocupațiunile de folos și tot așa și simțul pentru bucuriile gingașe ale inimii! Unde mai pui apoi ruina căsniciei și bunăstării sale! Nu-i rămâne acestuia întreagă nici cinstea și onoarea, căci nu numai averea o jertfește pentru plăcerile sale, ci și bunul său nume. Dar mai are o parte și mai de groază aceasta vânare după plăceri, acest păcat ce devine îndrăgît tot mai mult pe zi ce merge. Priviți numai la acei tineri, cari molipsiți de felul de viață ușuratic al tatălui lor, își încurcă vremea în nelucrare și totală trândăvie. Deci îi poți afla în toate localurile de desfrâu public, dară rareori la afaceri de cinste. Ne dedați la treabă, ei prăpădesc avuția înaintașilor lor și fără să fi adus vre-o hasnă patriei și omenimei iată-i în sfârșit storși și sleiți de puteri și de viață, dați pradă sărăciei sau morții prin de timpuriu.

Cu cât mai tristă e icoana, ce o prezintă apoi un tată de familie, care și-a otrăvit sufletul în pofta de excese! Ce credeți, că ce mai aparține soției și copiilor săi, sau chiar sieși. Nu! El a rămas pe sama societății stricate, ce face din el obiect de baljocură și unde el poate să-și uite de tot ce e bun, drept etc. Apoi o mamă, ce se topește după acest fel de trai ușuratic? Este ea vrednică de numele nobil al unei mame de familie? când ea fără muștrare de cuget, lasă pradă: casă, copii, etc., celei mai mari mizerii. Sărmanii copii, mai nenorociți ca cei orfani! Ei n'au norocul să îmbrățișeze pe mama lor, vrednică de dispreț și care mai bucuos ar străluci în saloanele de bal decât la împlinirea datei de mame. Da! căci fericirea casnică pentru ea e ceva de neînțeles. Ea mai curând se simte acasă între străini, între copii și prietenii ei nu se simte la largul ei!

Iată de unde provin atâtea căsătorii nefericite, de unde atâta sănătate ruinată și destrăbălare la tinerimea de azi?! Aceste sunt efectele loviturilor de sbiciu, pe care vițitul îl avântă deasupra capetelor celor ce se închină lui. Sunt efectele nenorocite ale goanei după plăceri. Cum trebuie dară să ne purtăm? Creștinul nici când nu-și pierde cumpătul în orele de recreație. El o iubește, dară cu precauție și cumpăt, face uz de ea ca și un muncitor obosit după muncă, de odihna binefăcătoare. Ei dară cea mai mare plăcere o află el ca și Dzeu, în muncă intensivă, desfășurată de el spre binele omenimii și privirea operci

sale. Ce plăcere trebuie să simtă-un bun creștin, în sentimentul, de a fi sporit fericirea familiei și a conțetătenilor săi, în o formă oarecare și de ar fi purtat afacerile sale cu cinste așa că el ori când poate căută la stima și mulțămîta lumii!

Ce poate fi mai dulce decât odihna după aceasta opintire și osteneală.

Ei dară și în orele de cruțare trebuie să ne vedim de creștini! Nu e indiferent, că ce fel de distracții ne alegem! „Spune-mi cum îți petreci în orele de repaos și îți voi spune ce plătești“!

Un creștin adevărat trebuie să abdică de orice recreație, care nu poate fi trecută de bucurie nevinovată, căci nevinovate trebuie să fie toate distracțiile, adevărat să nu fie rele în simț. Ce înseamnă asta? ca adevărat lucrurile să nu le gustăm pe contul fericirii altora. Trebuie să fie cineva diavol, ca să-și pregătească în lacrimile altora câte o bucurie și câte o plăcere în durerea altora. Vai de acela care pentru a se recrea își caută bucurie în dauna altuia, căci își va agonisi blăstămii cerului și pământului, care va și urmă neșmintit plăcerii lui trecătoare. Un suflet ales caută plăceri mai nobile. Dacă animalul, fără rațiune se simte bine în necurăția lui și păcătosul în mocirla patimilor lui, creștinul se poate simți bine numai în cecece e nobil și nevinovat și corăspunzător demnității și menirii sale. Chiar și distracții de acelea, cari deși în sine sunt cu totul nevinovate, dar totuși ușor pot să fie stimulate la răutate le gustă creștinul cu precauție și cu cumpăt. În cazuri ca acestea, însă creștinul are să-și ferească nevinovăția, fiindcă aici păcatul apare încununat cu roze și pentru că greșala zimbește în haina voii bune, așa că patima își amestecă otrava în mierea dulce a bucuriei. Astfel este jocul de cărți nevinovat în sine, pentru că el nu poate fi decât un exercițiu ușor de ascuțire a minții și de trecere de vreme, în voie bună și glume, dară întrucât provoacă, dorul de câștig devine o unealtă ucigașă, pentru liniștea sufletului, chiar și în mâna celor mai buni pretini.

Jocul în cazul acesta înceată de a fi un mijloc de înviore pentru spirit, fiindcă el în loc de a procura o plăcere, trezește sentimente de supărare și teamă și de bucurie pentru răul altuia! Și ce fel de restaurare poate fi aceasta dacă ne răpește buna dispoziție pe care noi tocmai o căutăm.

Poate însă creștinul să aște și astfel de distracții, cari pe departe de a fi stricăcioase, ele devin o binefacere, adevărată pentru suflet. Prin ele se întrămează el, putându-se împreună cu acestea scopuri folositoare.

Astfel de petreceri, glume și conversații instructive, în cercul restrâns al familiei, jocuri nevinovate cu copiii noștri, deschid poarta sufletului pentru a întra sentimente gingașe, dispunându-te pentru bucurie.

Astfel și cetitul de cărți folositoare ridică, sufletul peste cele de toate zilele ne inzestreează cu nouă cunoștințe de lucru, de natură și de oameni.

De aceste mijloace de petrecere mai ales avem lipsă noi, cari și așa nu ne prea putem lăuda cu multă școală, ci trebuie să suplinim golul, ce l'a lăsat lipsa de cultură, în trecut, prin o cultivare a noastră noi de noi. Purcezând astfel nu vom mai auzi pe unii la bătrânețe, zicând: și plângându-se că n'au avut de învățatură, fiindcă, n'au putut cerceta școale ba chiar de loc.

Unii ca acestea, cari caută a-și scuza slăbiciunea și neștiința, învinovățind pe părinți, să ia pildă dela străini, la cari vom vedea cum sute de tineri, silitorii au învățat, de sine, în clipele libere s'au în lun-

gile sări de iarnă, tot ceea-ce noi am învățat, în școale înalte s'au tot ceea-ce ar fi învățat țăranul nostru, să fi avut parte de școală.

De aceea știu așa și pe lângă indeletnicirea lor, cale potrivită, pe care umblând chiar un om în etate poate să-și suplinească golul rămas în urma necerțării școlii.

Nici când nu s'a simțit ca azi clipa, de bătrânețe, cari să priceapă să conducă la luminările învățaturii și pe neștiutorii noștri de carte, în etatea mai înaintată. Doamne și mulți sunt de aceștia!! Prin acest fel de petrecere de vreme adecă prin lectura de cărți sau ziare, sufletul se nobilizează mai ușor, și cu cât vederile sale sunt mai clare cu atât și închipuirile (reprezentările) despre mărimea (și Majestatea) lui Dumnezeu sunt mai demne. Dar chiar la felul acesta de cetit, care trebuie făcut după un plan, nu putem singuri de noi afla calea, ci sunt de lipsă niște conducători, să ne arate calea și să ne îmbărbăteze.

Acest rol îl avem noi, învățătorii voștri și preoții, cărora să le dați ascultare.

Tot, ce are să vă preocupe, este să fiți încredințați, de foloasele învățaturii și să stăruieți, fără să descurajați la caz, că nuți vedeți rezultate imediate, — întru luminarea voastră cu razele învățaturii.

Cu astfel de cultivare și creștere de sine, lucrul stă întocmai ca cu cruțarea: Cei mai mulți cred, că economii neînsemnate nu duc la nimic, și astfel ei își aruncă tot banul, pentru că cred, că și așa nu ajung la avere mare.

Tot așa cred, alții, că vre-o câteva momente sau sări în săptămână pe cari le folosesc pentru lectură, zeloasă, și n'au nici un rost, și totașa sunt sute de inși, cari și-au câștigat tocmai pe astă cale o bună instrucțiune „și cunoștințe de școală întrelăstate la vremea sa.

Și ce frumoasă și înălțătoare scenă să vezi pe un om în etate întrebuintind ori-ce ocazie pentru a-și întregi pregătirea sa și cum își întrebuintează orele sale (scurte) libere pentru a-și înzestra mintea și sufletul și inima cu bogăția de așezată cultură. Ar zice cineva însă: Cum să petrecem atâta amar de vreme societatea în singurătatea cărților, când am putea face plimbări în natură. Foarte bine. Natura încă ne stă deschisă ca o carte mare. Să eșim, dară în templul naturii, desfătându-ne în privirile creațiilor divine. Dară privirea nu înseamnă numai o căutare la lucrurile din jur fără a ne face vre-o judecată ci și o judecare, chibzuire asupra scopurilor și a orânduilor minunate.

Alegeți-vă, dar umblatul cu prietenii, cari vă învață și vă îndreaptă și vă recomandă câte o carte înțeleaptă, ce ne deschide ochii să vedem în curat în lumea aceasta cu multele sale făpturi! Nu mai puțin vrednică de creștin și nobilă e și cercetarea și scrutarea poziției familiei lor sărace și a persoanelor suferinde.

Căutați-le vă pun la inimă și arătați-le compătimire și dându-le sprijin la după puterile voastre!

Chiar și îngerii s'ar folosi de acest fel de petrecere, dacă ar avea lipsă de recreare!

Cu aceste cred că v'am putut convinge că chiar și vremea de odihnă este pentru creștin de mare însemnătate. Aici însă nu pot să fac pomelnii tuturor felurilor de plăceri. Cum s'ar și putea aceasta când Dumnezeu în bunătatea sa le imbie atât de darnic și voauă în fiecare zi.

O tu izvor a toată bucuria, o promovător vecinic de fericire, n'ai lăsat nici o ființă să sufere!

Fiecăruia, serafimului di'naintea tronului tău, ca și vermelui ce se târește pe pământ, le-ai pregătit câte o plăcere în felul său. De ce a-și alergă, tot după plăceri și le-ași căuta atât de darnic, câtă vreme tu creatorul meu pretutindeni, pe cărările vieții ai prefăcut bucurii și mai curvi și mai mici, pentru ceea-ce fie numele tău binecuvântat de acum și pururea și în vecii vecilor Amin!

Inștiințare.

Inscrierile pentru anul școlar 1912—1913 la gimnaziu și la școala reală se vor începe în 3 septembrie st. v. adică în 16 septembrie 1912 st. nou. Școlarii cari se înscriu pentru primădată la școlile noastre medii, vor aduce *testimoniu școlar, certificatul de naștere și certificat de revaccinare. Testimoniul școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, așadar și școlarii, cari au absolvit clasa precedentă la școlile noastre.*

Din 30 august și până în 3 sept. v. dela 8—12 ore a. m. se vor ține *examenle private, supletorii, de diferență și de corigență.* Ceice s'ar prezintă mai târziu, au să dea petiție la direcțiune, dovedind cu atestat valabil cauza întârzierii.

Examenul script. de maturitate se va ține în zilele de 3—6 septembrie vechiu. — Toți candidații examenului de maturitate vor trebui să se prezente în cancelaria direcțiunii gimnaziului sâmbătă în 1 sept. vechiu la 9 ore dimi., și să-și plătească taxele de examen (dacă nu le-au plătit de mai înainte). — Examenul oral de maturitate se va ține în zilele de 12/25 și 13/2 septembrie.

Notă. — Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnaziul superior nu au învățat limba grecească, vor avea să dea un examen de primire din limba grecească.

Didactrul în gimnaziul inferior și școala reală este de 24 coroane pe an, iar în gimnaziul superior (cl. V.—VIII.) de 40 coroane pe an. — Cei înmatriculați pentru primădată mai plătesc odată pentru totdeauna o taxă de primire de 8 coroane Școlarii neromâni plătesc didactrul, taxa de primire și taxa pentru fondul de penziune după. Taxa pentru fondul de penziune este în gimnaziul superior 10 cor., iar în gimnaziul inferior și școala reală 6 cor.: taxa pentru testimoniu (Fond Coresi) 3 coroane, taxa pentru anuar 1 coroană, taxa edilă 6 coroane (în clasele de jos) și de 10 cor., în clasele de sus; taxa p. mijl. de învăț. și mobilă este de 2, resp. 4 coroane; — taxa de patinat este de 30 bani, resp. 50 bani; taxa pentru bibliotecă e de 1 coroană; taxa de membru la societatea de lectură a studenților este pentru cl. V și VI. gimn. 1 coroană, pentru clasa VII și VIII. gimn. 2 coroane.

Didactrul se poate plăti în 3 rate după dispozițiile stabilite în normativul Eforiei școl.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactru trebuie să-și prezente petițiile lor până în 30 septembrie stil vechiu, la cancelaria Eforiei școlare.

1) Indreptățiți a petiționă sunt acei școlari săraci, cari au la moralitate nota bună și nota generală la obiectele de învățământ foarte bine sau bine.

Cu nota *suficient* pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercetează clasa I și II. gimnaz. sau reală.

2) La petițiune se aclude *certificatul de pauperitate* dat dela oficiul comunal, dar vizat și de parohul locului.

3) Toți petenții au se alături testimoniu școl. ultim.
Scutiri se acordă numai la didactru, — celelalte
taxe școlare trebuie plătite de toți școlarii.

Dispozițiuni speciale.

1. Toți școlarii ordinari din clasele V, VI, VII și VIII. gimnaz. trebuie să poarte exclusiv numai uniforma școlară și chipiul regulamentar. — Părinții sunt deci rugați se nu comande alte haine nouă la fiii lor din numitele clase, ci să se îngrijească cu ocazia venirii lor în Brașov pentru uniformă la croitorii români de aci. — Uniformele vechi din anul trecut se pot încă folosi și în anul acesta. — *Obligatorietatea uniformeii s'a decretat cu scopul de a se curmă orice lux în îmbrăcăminte. — Purtarea chipiului este obligatorie începând din clasa III. gimn. și reală în sus în toate clasele.*

2. Cărțile școlare, dacă nu sunt noue, trebuie să fie în stare bună, curate, întregi, nezdrențuite — altfel se vor confiscă.

3. Pentru prevenirea abuzurilor, sunt rugați părinții, ca — în toată durata anului școlar — să nu trimită fiilor lor decât banii destinați pentru trebuințele lor personale. Plățile la gaze, la croitori, prăvălii, etc. să se facă direct la adresele acestora. Iar taxe și restanțe școlare (afară de cele dela internat, cari se vor trimite la Direcțiunea Internatului) să se trimită direct la: Eforia școalelor gr. or. rom. din Brașov.

Brașov (Brașov), în 11 august v. 1912.

Direcțiunea școalelor medii
gr. or. române.

CRONICA.

Aviz domnilor învățători! Prin aceasta aduc la cunoștință, că manualul meu: Geografia patriei și elemente din geografia universală s-a prelucrat în colaborare cu dl profesor gimnazial Dumitru Lupan, din nou după observările înaltului ministru de culte și instrucțiune publică și conform noului plan de învățământ, pentru școalele cu limba de propunere română, și partea I. pentru cl. IV. a apărut deja și s'a înaintat spre aprobare. Partea II. pentru cl. V. și VI. va apare în curând. Prețul fiecărei părți este de 60 fil. Pentru orientare și binevoitoare atențiune. Cu distincă stimă I. Darius, dir. școl. în penziune.

Cumpăr pe lângă un preț convenabil următorii numeri din: „Speranța“ Arad, anul 1869 Nr. 1—22 anul 1871 Nr. 16—24, anul 1872 Nr. 1—16. „Lumină“ Arad, anul 1872 Nr. 29. „Familia“ redactată de I. Vulcan anul 1883 Nr. 42, 45, 53, anul 1898 Nr. 50, anul 1900 Nr. 21. „Sămănătorul“ anul 1903 Nr. 6—8, 13—15, 19, 24, 33. „Transilvania“ organul Asociațiunii anul 1893 Nr. 5—8. „Tribuna“ din Sibiu anul 1901 Nr. 29, 60, 242. „Tribuna“ din Arad anul 1908 Nr. 285. „Luceafărul“ anul I. Nr. 2, anul II. Nr. 2. Cornel Lazar administratorul tipografiei diecezane.

Concurse.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 1477/143 B din 1912, se escrie concurs pentru îndeplinirea postului de capelan temporal, pe lângă parohul Ioan Besan din Sârbi (Alsótótfalu), cu termin de

30 zile dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Emolumentele acestei parohii sunt:

1. Casă parohială cu supraedificatele de lipsă și grădină de legumi.
2. Pământ arător și fâneaț 18 jugheră catastrale.
3. Compeliță de pășunat 8 drepturi.
4. Din competița de pădure 8 drepturi.
5. Birul preotesc dela fiecare Nr. de casă câte una măsură bucate.
6. Zile de lucru cu carul ori plugul 40 à 2 cor. iar cu mânilor 60 à 40 fileri.
7. Venitele stolari după uzul din trecut.

Din venitele expuse mai sus, alegândul capelan ca primă jumătate, afară de casa parohială, care rămâne în folosința parohului, până când acesta va fi în viață, drept pe aceasta durată, capelanul va avea să se îngrijescă de cortel. Congrua întreagă competiția parohului, iară capelanul se va bucura de cvota obvenindă din suma destinată pentru capelani.

Capelanul va avea să folosească jumătate din contribuțiunea erarială obvenindă după pământ parohial.

Capelanul va fi îndatorat să îplinească toate serviciile dumnezeiești și funcțiunile obveninde în parohie și să conducă oficiul parohial, — tot asemenea va avea să catehizeze la școalele din loc de orice categorie fără altă remunerațiune dela parohie dieceză.

Parohia fiind de clasa a doua, dela recurenți poartă cvalificațiunea recerută pentru parohiile de cl. II-a, iar întrucât nu se vor prezenta concurenți cvalificați de clasa II-a vor fi candidați și reflectați cvalificați numai de cl. III-a.

Recursele ajustate cu documentele de lipsă adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Sârbi (Alsótótfalu) să se trimită la oficiul protopopesc din Oradea mare. Concurenții sub durata timpului de curgere, vor avea a se prezenta, cu observarea strictă a §-lui 33 din Regulamentul pentru parohii, în sfârșit biserica din Sârbi, spre a-și arăta dexteritatea în oratorie și rituale.

Comitetul parohial

În conștelegere cu: Toma Pacala protopop.

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătorescilor Vaskóh (Vascău) vacantă în urma trecerii învățătorului Vasile Sala la penzie, se publică concurs cu termen de alegere de 30 zile, calculate dela prima publicare, pe lângă dotațiunea următoare:

1. În bani gata 600 cor.
2. 4 jugheră pământ estravilan al cărui val dimpreună cu strolele uzate este evaluat la 87 cor.
3. Intregirea dela stat.
4. Locuință și grădină.

Cel ales este îndatorat a conduce strana cu alta remunerațiune

Aceia cari vor dovedi că sunt capabili a conduce și instrua cor vocal vor fi preferiți, și pentru că când cel ales va da probe de zel și dexteritate în instruire și conducere de cor, comuna bisericească asigură un onorar anual de 100 cor.

Concurenții pe lângă stricta observare a dispozițiunilor statutare și regulamentare își vor însuși recursesle P. O. oficiu protopopesc din Vaskóh (Vascău) având la prezentare a conduce strana prin durabilitate a utreniei cât și a liturgiei.

Școala e zidire nouă pompoasă ajustată cu supraedificatele trebuincioase.

Dat din ședința comitetului parohial dela 19 august (1 sept.) 1912.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *Adrian P. Deseanu* protopresbiter.
—□— 1—3

Pentru întregirea postului de preot din **Crivobara**, tractul Belințului, să escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. O sesie parohială de 32 jughere pământ arător, cu intravilan de 1/2 jugher, dar fără casă parohială.
2. Stolele obicinuite.
3. Eventualul ajutor dela stat.

După sesie plătește darea publică preotul.

Fiitorul preot e obligat să catehizeze elevii gr.-or. rom. din parohie fără altă remunerație.

Reflectanții au să-și adreseze petițiile concursuale instruite conform legilor în vigoare, pentru parohia de **clasa III-a** comitetului parohial din Crivobara, pe calea oficiului protopopesc gr.-or. rom. din Belinț (Belence, Temes-megy) și, în termenul concursual, să se prezenteze în vre-o duminică sau într'o sărbătoare în sfta biserică de acolo, spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântare, eventual în slujire și în oratorie

Comitetul parohial.

În înțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb*, protopresbiter.
—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la școala din **Seucani** (Szokány) protopopiatul Beiuș, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 600 cor. dela popor și intrucât alesul ar fi cantor, va folosi pământul cantoral de 6 vici și stolele uzuale.

Petenții să se conformeze strict dispozițiilor regulamentare.

Pentru comitet.

Dr. Victor Fildan, adm. ppesc.

—□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc din comuna **Petreasa** (Gyepüsolymos) protopopiatul Beiuș, se publică concurs cu termen de **20 zile** dela prima publicare. Emolumentele încopciate cu această stațiune sunt: 1. În bani numărari solviți anticipative în rate trei lunari 050 cor. dela comuna bisericească 2. Venite cantorale 50 cor 3 Pentru conferințe 20 cor. 4. Pentru scripturistica 10 cor. 5. Ajutor dela stat 400 cor și cvinvenalele. De curățitul și încălzirea școalei se va îngriji comuna.

Alesul va prevedea și cantoratul în și afară de biserică, va catehiza — concretuz — fiind fără vre-o remunerațiune. Recurenții își vor înainta recursurile la oficiul ppesc din Beiuș, având a se prezenta și popoului în vre-o duminică ori sărbătoare spre a se face cunoscut.

Pentru comitet.

Dr. Victor Fildan, adm. ppesc.

—□— 1—2

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresci-cantorale dela școala confesională rom. gr. or. din comuna **Prăjești** (Parázs) protopresbiteratul Buteni, devenită vacantă prin moartea învățătorului George Frugia, se escrie concurs cu termen de **30 zile** dela prima publi-

care în foaia „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele beneficii: 1. Salar în bani gata 300 cor. 2. Venite cantorale 10 cor. 3. Pământul învățătoresc și dreptul de pășunat răscumpărat tot în bani gata 160 cor. 4. 9.60 hl. bucate răscumpărate în bani gata 124 cor. 80 fil. 5 60 litre păsulă răscumpărate în bani gata 8 cor. 40 fil. 6. 16 metri lemne pentru învățător răscumpărate în bani gata cu adus (cărăușie) cu tot 80 cor. 7. Pentru conferință 6 cor. 8. Ajutor dela stat pus deja în curgere 317 cor. 9. Locuință în natură și grădina de legume. Cvinvenalele parohia nu le asigură dela sine, deasemenea nu asigură dela sine nici întregirea de salar fundamental pentru cazul când statul l'ar detrage doară din oare care cauză. De curățirea locuinței învățătoresci pe din lăuntru și pe din afară, cum și de reparări mai mici la aceasta se va îngriji alegândul învățător, iar de curățirea și încălzirea salei de învățământ se va îngriji parohia.

Alesul va prevedea și cantoratul în și afară de biserică fără alta remunerațiune, fiind obligat a conduce elevii la s. biserică în dumineci și sărbători.

Recurenții au a se prezeza la sfta biserică în vre-o duminică sau sărbătoare spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Recursurile sunt a se înainta P. O. oficiu protopresbiteral din Buteni (Körösbökény) instruite regulamentar.

Prăjești, la 29 iulie v. 1912 din ședința comitetului parohial.

Petru Lazar
preot președ.

Arzente Codrean
notar

În conțelegere cu adm. ppesc *Iuliu Bodea* inșp. școl.
—□— 3—3

Pentru postul de preot din **Ohaba-lungă** (Hosszuszabadi) p. u. Bethlenháza, tractul Belinț, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala“. Petiția ajustată conform legilor în vigoare, să se trimită comitetului parohial, pe calea oficiului protopopesc gr. or. rom. din Belinț (Belence, Temes megye):

Venitele împreună cu acest post sunt:

- a) O sesie parohială, de 32 jughere comasate, parte arător, parte fanaț. Darea publică după această sesie o va plăti fiitorul preot.
- b) Intravilan parohial.
- c) Stolele legale.
- d) Birul preotesc.
- e) Eventualul ajutor de stat.

Fiitorul preot va catehiza elevii nostri dela școala comunală din loc fără altă remunerație.

Dela reflectanți se cere evalificație pentru parohii de cl. III și să se prezinte într'o duminică, ori într'o sărbătoare, în termenul concursual, în s. biserică, spre a-și arăta desteritatea în cântare, tipic și oratorie.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Gherasim Sêrb* protopresbiter.
—□— 3—3

Pe baza rezoluțiunii Ven. Consistor de sub Nr. 5917/1911 prin aceasta se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei de cl. I (primă) din **Comlăuș** (Ószentanna) devenită vacantă prin decedarea parohului Mihail Leucutița cu termen de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“ pe lângă următoarele emolumente:

1. Una sesiune pământ estravilan împreună cu dreptul de pășune.
2. Patru cânepiște aparținătoare

sesiunii. 3. În rescumpărarea intravilanului parohial 16 cor. 4. Retribuțiune de stole și bir 840 cor. 5. Alte venite accidentale și eventuala întregire dela stat.

De locuință se va îngriji însuși preotul ales, carele va suportă și toate dările publice după întreg venitul beneficiale, va implini toate funcțiunile și va catehiză la școalele cu clasele inferioare din loc fără alta remunerațiune.

Dela reflectanți se pretinde cvalificațiune de clasa I (primă). Recursele ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial gr. or. rom. din Comlăuș (Ószentanna) sunt a se trimite P. On. Oficiu protopresbiterial din Siria (Világos). Concurenții vor avea a se prezentă pe lângă stricta observare a §. 33. din Regulamentul pentru parohii în sfta biserică din loc spre a-și arată desteritatea omiletică și rituală.

Dat din ședința extraordinară a comitetului parohial gr. or. rom. din Comlăuș (Ószentanna) la 15/28 iulie 1912.

Gligor Selegean
preș. com. par.

Ioan Mladin
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea stațiunii învățătoresți dela școala confesională cu clasele superioare, din comuna Cherechiu, devenită vacantă prin strămularea învățătorului Ioan Cădariu, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul diecezan.

Emolumentele sunt: 1. 10 (zece) jugere de pământ arător în estenziunea de astăzi, computat în 700 (șeptesute) coroane. Până i-se va predă pământul în natură va ridică în rate lunare anticipative cvotele din suma de 700 coroane. 2. 200 (doauăsute) coroane în numerar solvine în rate lunare anticipative la epitropia culturală. 3. Locuință în natură constătătoare din 2 chilii, cuină, cămară și celelalte supraedificate. 4. Grădină de legumi în estenziunea prescisa de lege. 5. Un vagon de lemne cl. I din care se va încălzi și sala de învățământ. Cvota de lemne ce rămâne învățătorului este computată în 100 (unasută) coroane. 6. Pentru conferințe 30 (treizeci) coroane. 7. Cvinvenale legale. 8. Pentru scripturistica 10 coroane. 9. Dela înmormântările unde va fi poftit 80 fil. Pentru curatoratul și încălzitul salei de învățământ din lemnele susceptibile sub p. o. se va îngriji comuna bisericăescă. Deocamdată va conduce clasele III—VI, dar comitetul își rezervă dreptul de a-i concedre eventual și 6 clase.

Dela recurenți se recere cvalificațiunea prescisa și o declarație că decând reflectează la cvinvenal și la câte cvinvenale îl îndreptățește legea? Alesul va fi obligat a provedea regulat o strană precum și a instrua elevii săi în cântările rituale fără altă remunerațiune.

Reflectanții, cari vor putea documentă capacitatea de a conduce corul vocal vor fi preferiți.

Recursele ajustate cu documentele prescise, adresate comitetului parohial din Cherechiu se vor înaintă P. O. oficiu protopresbiterial gr. or. în Siria (Világos), având reflectanții a se prezentă în cutareva duminică ori sârbătoare în sfta biserică spre a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Dat în ședința comitetului parohial din Cherechiu ținută la 6/19 august 1912.

Todoruț Laza
preș. com. par.

Teodor Laza
not. com. par.

În conțelegere cu: *Mihail Lucuța* protopop inșp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala conf. ort. română din Spurcani, protopresbiteratul Orăzii-mari se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. În bani gata 600 coroane. 2. Locuință cu grădină de legumi. 3. Stolele cantonale dela funcțiunile obveninde, precum sunt staverite în protocolul comitetului parohial din 15/28 iulie 1912. De lemne pentru încălzitul salei de învățământ se va îngriji comuna bisericăescă. Pentru întregirea salariului la minimul prescise de lege și pentru eventualele cvinvenale se va cere ajutor dela stat. Alesul va avea se instrueze elevii în cântarea bisericăescă să provadă cantoralul și să conducă școala de repetițiune fără altă remunerațiune.

Recursele ajustate conform § lui 61 din Regulament și adresate comitetului parohial din Spurcani sunt a se înaintă subscrisului oficiu protopopesc în Oradea-mare cel puțin cu 3 zile înainte de espirarea terminului de recurgere, având recurenți a se prezentă în vre-o duminică ori sârbătoare în sfta biserică de acolo pentru a-și arată desteritatea în cant și tipic.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Toma Pacala* protopop inșp. școl.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea postului de învățător la P. P. Țigănești se publică concurs cu termin de 30 zile calculate cu prima publicare a acestuia.

Dotățiunea: În bani gata 280 cor. Venitul cantoral 15 cor. 80 fil. Pământ arător 14 holde à 1400□ 200 cor. 15 Hl. grâu à 12 cor.=150 cor. 5 cubule cucuruz à 10 cor.=50 cor. 2 vici fasole à 3 cor.=6 cor. 74 fuioare à 20 fil.=14 cor. 80 fil. 74 porții fân à 40 fil.=29 cor. 60 fil. 74 porții paie à 20 fil.=14 cor. 80 fil. 32 metri de lemne à 16 cor.=128 cor. alte 2½ cubule grâu à 12 cor.=30 cor. alte 2½ cubule cucuruz 25 cor. de tot 944 cor. Pentru întregirea legală se va înaintă rugare la locurile competente.

Recurenții pe lângă stricta observare a dispozițiilor statutare și regulamentare i-și vor înaintă cererile P. O. oficiu protopopesc din Vașcău (Vaskóh).

P. P. Țigănești la 10/28 iulie 1912.

Comitetul parohial.

Cu consenzul meu: *A. P. Deseanu* ppresbiter.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Conform dispozițiunei Ven. Consistor Aradan Nrul 4539/1912, se publică licitațiune minuendă pentru reedificarea turnului bisericeii din Laz pe ziua de 29 august (11 septembrie) a. c. la 11 ore a. m.

Prețul esclămării 1037 coroane 56 fil. Reflectanții vor avea se depună vadiu de 10% din prețul esclămării în bani gata; pentru participare nu poate nici un reflectant să-și facă pretenziune față de comuna bisericăescă.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune se pot vedeă la oficiul parohial din Laz.

Comuna bisericăescă își rezervă dreptul a da întreprinderea lucrurilor, acelu reflectant, în care va avea mai multă încredere, fără privire la rezultatul licitațiunei.

Deznaláz (Laz) la 12/25 august 1912.

Fabriju Bodea
prezid. com. par.

—□—

2—2